

Luontoselvitys

Lempäälän Pitkäkalliolla



Ympäristönsuunnittelu Oy 2013

Luontoselvitys Lempäälän Pitkäkalliolla

Luontoselvitys

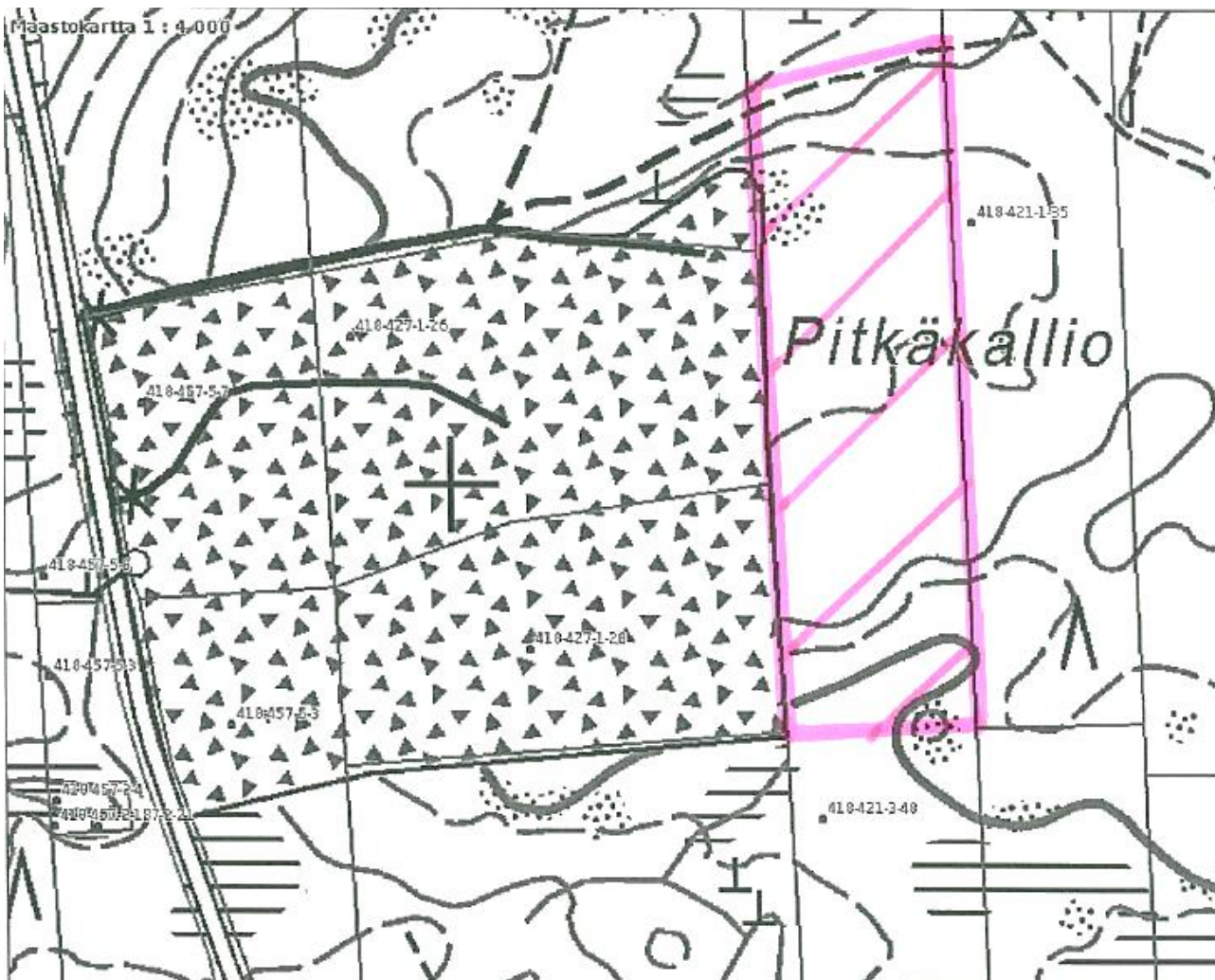
Tarve luontoselvitykselle on syntynyt alustavasta suunnitelmasta ottaa maa-ainesta selvitysalueelta. Luontoselvitys Lempäälän Pitkäkallion länsiosassa tehtiin 9.-10.7.2013, jolloin luontokartoittaja Vesa Salonen tutustui alueen luontoon.

Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee kallioisella ja metsäisellä asumattomalla alueella. Selvitysalueen vieressä ja siihen rajautuen on länsipuolella louhosalue murskekasoineen. Selvitysalue sijaitsee alla olevien karttakuvien osoittamassa kohdassa.



Maastrakartta 1 : 4 000



Selvitysalueen ja sen kasvillisuuden luonnehdinta

Pääosa selvitysalueesta on kallion lakialuetta. Maasto on melko tasaista ja kiviä alueella on vain vähän. Lakialue muuttuu loivasti viettäväksi rinteeksi selvitysalueen pohjoisreunalla sekä lähellä eteläreunaa. Selvitysalueen eteläisimmässä osassa sijaitsee pieni korpinen painanne, jonka eteläreunalla, selvitysalueen etelärajalla, on pieni kalliokumpare.



Yleisnäkymä selvitysalueen lakikalliolta

Kallion lakialue on kuivahkoa kangasmaata, jolla kasvaa 40-50 vuoden ikäinen melko tasarakenteinen mäntyvaltainen puusto. Kuusta ja rauduskoivua kasvaa mäntyjen joukossa sekapuina vähän. Aluspuustona kasvaa harvakseltaan kuusta ja koivua, mutta ei mäntyä. Selvitysalueen pohjoisreunalla, pohjoiseen viettävällä rinteellä, puusto on kuusivaltaista.

Muutamia vuosia aiemmin puustoa on harvennettu kasvatushakkuissa ja jälkiä tästä metsätaloustoimesta on yhä helposti nähtävissä. Hakkuissa on jätetty kasvamaan lakialueelle yksi muita puita tukevampi pahkainen koivu. Kuolleita puita ja lahoavaa runkokuuuta alueella on vain hyvin vähän.



Pahkakoivu

Kasvillisuuden pensaskerros on niukka. Varsinaisessa pensaskerroksessa esiintyy vain vähän katajaa, mutta pensasiin voi lukea kuuluvaksi myös muutaman yksittäisen pienen pihlajan, haavan, raidan ja virpapajun sekä vadelman, jotka alueelta löytyivät.

Kenttäkerroksen kasvillisuus on varpuvaltaista kasvaen etenkin mustikkaa, mutta myös puolukkaa ja kanervaa sekä vanamoja kasvaa monin paikoin. Ruohovartisista kasveista runsain on kangasmaitikka, jota kasvaa lähes koko selvitysalueella silmiinpistävän runsaana. Muita selvitysalueella yleisesti kasvavia kasvilajeja ovat metsälauha, metsätähti, kevätpiippo sekä oravanmarja. Vain yksittäin, paikoittain tai vähälukuisesti kasvavia kasvilajeja lakialueella ovat sananjalka, metsäkastikka, nurmirölli, rohtotädyke, nurmilauha, maitohorsma ja kultapiisku. Kaikki edellä mainitut kasvilajit ovat hyvin tavallisia ja kasvupaikalleen ominaisia. Vähimmin tavanomainen alueelta löytynyt kasvilaji on yövilkka, pieni kämmekkäkasvi, joka yleensä kasvaa vanhojen metsien humuskerroksella ja kestää huonosti metsätaloutta.



Kangasmaitikka kasvaa selvitysalueella runsaana

Kasvillisuuden pohjakerroksessa on lakialueella valtalajina seinäsammal. Karhunsammalta, metsäkerrossammalta, kynsisammalta ja kangasrahkasammalta kasvaa seinäsammaleen seurassa monin paikoin. Poronjäkälää kasvaa alueella vain vähän.

Selvitysalueen eteläosassa melko tasainen lakialue vaihtuu etelään viettäväksi rinteeksi. Männyn osuus puustossa vähenee nopeasti alarinnettä kohti. Kenttäkerroksen kasvillisuudessa ei ole suurta eroa lakialueeseen, mutta vähäinen määrä käenkaalia, sormisaraa, aho-orvokkia ja kieloa kasvaa lakialueelta tuttujen kasvilajien lisänä.

Rinteen alla on kostea korpinen painanne, jossa puusto on kuusivaltaista ja koivuja kasvaa sekapuina. Aluskasvillisuutta luonnehtii runsas metsäkortekasvusto sekä lähes yhtenäinen rahkasammalen ja korpikarhunsammaleen muodostama kerros. Metsäkortteen lisäksi korpipainanteessa kasvaa harvakseltaan metsäalvejuurta, hiirenporrasta, metsä- ja korpi-imarretta, mustikkaa, kangasmaitikkaa ja pikku- sekä nuokkotalvikkia. Märmillä kohdilla, joita ovat metsäkoneen renkaiden painamat urat, kasvaa jouhivihvilää, harmaa- ja tähtisaraa sekä rantamataraa. Kostean alueen laitamilla kasvaa kapea vyöhyke maitohorsmaa ja muutamia paatsamia. Elinympäristönä korpipainanne on melko vaatimaton eikä sen luonnontilaisuus ole kovin hyvä.



Selvitysalueen eteläosan korpinoitelma pohjoisesta nähtynä



Itäosassa korpinotkelma vaihtuu kangasmetsäksi

Selvitysalueen eteläreunan kalliokumpareen pohjoisreunalla on kahden kolmen metrin korkuinen jyrkäne. Seinämäinen jyrkäne on rakenteeltaan jonkin verran rikkonainen, mikä on edullinen rakennepiirre kasvillisuuden kehittymisen kannalta, mutta jyrkäne-elinympäristölle ominaisista kasvilajeista paikalla kasvaa vain tavallista kallioimarretta. Kalliojyrkänteen alla kasvaa metsäimarretta, maitohorsmaa ja vadelmaa.

Kauneinta ja merkittävintä korpipainanteen kasvillisuudessa on maariankämmeköiden melko runsas esiintyminen. Painanteessa kasvaa puolen sataa kukkivaa maariankämmeä, joiden ulkonäössä oli huomattavaa vaihtelua niin koon ja lehtien värityksen kuin myös kukinnan muodon sekä terälehtien muodon ja värin suhteen. Tällainen ulkonäön vaihtelu on melko tavallista maariankämmeillä.



Kookas, vaalea, lehdiltään lähes pilkuton maariankämme



Kukinnoltaan tiheä ja punertava maariankämme



Kukinnoltaan valkea ja siisti maariankämmekä

Linnusto

Luontoselvitys tehtiin lintujen havainnoinnin kannalta liian myöhäisessä vaiheessa vuotta, sillä lintujen laulukausi oli selvitystä tehtäessä jo ohi. Seuraavat lintulajit havaittiin: harmaasieppo, kalalokki, keltasirkku, laulurastas, metsäkirvinen, räkättirastas, töyhtötiainen, varis, viherpeippo ja vihervarpunen. Valtaosa havaituista linnuista on pesinnän jälkeen kierteleviä yksilöitä tai ylilentäviä lintuja, mutta metsäkirvinen äänteli pesintään viittaavalla tavalla. Luonnonolojen tavanomaisuuden vuoksi ei alueella luultavasti ole suurta merkitystä linnuille.

Sienet

Selvitysalueella havaittiin kangashapero, keltahapero, kangaskärpässieni, polkurusokas, kantonapalakki, rutarousku sekä melko paljon kantarelleja. Kääväkkäistä todettiin kantokääpä, taulakääpä, pinovyökääpä, koivunhelttakääpä ja kuusenkynsikääpä.

Yhteenveto selvitysalueen luonnonarvoista

Selvitysalue on tavanomainen elinympäristöiltään ja lajistoltaan eikä harvinaisia tai uhanalaisia lajeja tai elinympäristöjä selvitysalueella esiinny. Luonnon monimuotoisuuden kannalta selvitysalueen eteläosa (etelään viettävä rinne, korpipainanne ja pieni kalliokumpare selvitysalueen eteläreunalla) ovat alueen monimuotoisin kohta.